

Riktlinje vårdprevention

Fall, trycksår, undernäring, ohälsa i munnen

Slutenvård, Region Jönköpings län

Säker vård - alla gånger

Patientsäkerhet är ett av Region Jönköpings läns strategiska områden och Säker vård – alla gånger är en satsning på att göra vården säkrare för patienterna. Med patientsäkerhet menas vårdens förmåga att förebygga, tidigt upptäcka risker och att mildra konsekvenserna av inträffade vårdskador. Vårdprevention ingår i Säker vård – alla gånger, pusselbit 9.

Läs mer på webbplatsen <http://plus.rjl.se/sakervard>.

Figur 1: 16 områden inom Säker vård - alla gånger. <http://plus.rjl.se/sakervard>

Vi vill...

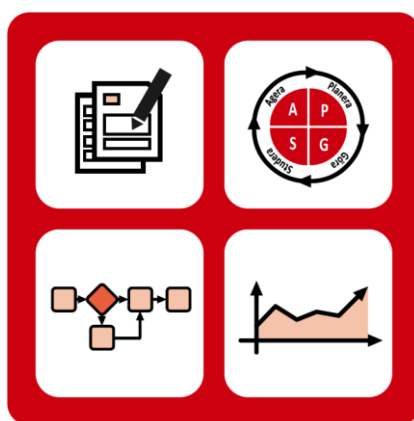
att patienter inom Region Jönköpings län ska kunna säga:

- Vi tillsammans vet om jag har några risker för fall, trycksår, undernäring och ohälsa i munnen
- Vi tillsammans gör förebyggande åtgärder för att jag ska må bra
- Vi tillsammans följer upp åtgärderna och vi vet att de gör skillnad
- Ni lyssnar på mina behov och jag känner att det gör skillnad"

Syfte

Syftet med vårdprevention är att systematiskt och strukturerat arbeta preventivt för att undvika vårdskador och garantera att alla patienter varje gång får rätt förebyggande åtgärder. Dessutom ska verksamheterna reflektera över sina resultat och arbeta med ständiga förbättringar.

För att vårdprevention ska göra skillnad för patienten behöver varje enhet arbeta med den vårdpreventiva processen (inklusive dokumentation) och följa det man gör genom kvalitetsregistret Senior alert. För att få effekt i vårdpreventionsarbetet måste varje verksamhet reflektera över sina resultat och arbeta med förbättringar inom de områden där man upptäcker att behov finns. Se figur 2.

Figur 2: Vårdpreventiva processen, registrera i Senior alert, analysera och reflektera resultat och arbeta med ständiga förbättringar, (www.senioralert.se).

Mål

Vårdprevention leder till att ingen händelse som går att undvika skall uppstå under vårdtiden; fall, trycksår, viktninskning > 5 % och/eller ohälsa i munnen.

Målgrupp

Patienter \geq 65 år inom slutenvård. Riskbedömningsinstrument och åtgärder som används är framtagna utifrån evidens som finns för äldre. Även för personer yngre än 65 år ska ett preventivt förhållningssätt för fall, trycksår, undernäring och ohälsa i munnen beaktas.

Verksamheter

Verksamheter som omfattas av riktlinjerna för vårdprevention är:

Verksamhetsområde medicin:

- Medicin/Geriatrik-, Hud-, Infektion-kliniken

Verksamhetsområde kirurgi

- Onkolog- Kirurg-, Ortoped-, Ögon-. Öron-näsa hals-. kvinno-, Urolog- kliniken

Verksamhetsområde psykiatri och rehabilitering:

- Rehabmedicinska kliniken

Samtliga verksamheter i slutenvården ska ha ett preventivt förhållningssätt och arbeta för att förebygga vårdskador inom områdena som ingår i vårdprevention.

Uppföljning

I Region Jönköpings län följs den vårdpreventiva processen och dess resultat i det nationella kvalitetsregistret Senior alert. Kvalitetsregisters syfte är: "Med kvalitetsregister avses en automatiserad och strukturerad samling av personuppgifter som inrättats särskilt för ändamålet att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra vårdens kvalitet (Patientdatalagen 7 kap § 1).

I Senior alert registreras riskbedömningar, åtgärder, uppföljningar och händelser. Detta gör att varje enhet kan följa den vårdpreventiva processen och dess resultat, som möjliggör för enheterna att arbeta med ständiga förbättringar.

Även verksamheter som inte omfattas av de vårdpreventiva riktlinjerna ska följa sitt preventiva arbete samt dess resultat och kunna redogöra för detta.

Den vårdpreventiva processen

Riskbedömning			
Vad	När	Hur	Vem
Riskbedömning av samtliga fyra områden	Utförs i samband med ankomst-/inskrivningssamtal annars inom 24 timmar.	<p>Använd följande riskbedömningsinstrument</p> <p>Trycksår: Modifierad Norton</p> <p>Undernäring: Patientsäkerhet – 3 frågor undernäring (SKL)</p> <p>Fall: Patientsäkerhet – 2 frågor fall (SKL)</p> <p>Munhälsa: ROAG</p> <p>Blanketter: www.senioralert.se</p> <p>Informera patienten ≥ 65 år om att uppgifterna registreras i ett kvalitetsregister. Kräver inte ett samtycke (dvs. ett aktivt ja). Men säger patienten aktivt nej till registrering i Senior alert får detta inte göras. Men vårdprevention kan ändå utföras enligt riktlinje.</p> <p>Dokumentera i journal. Registrera i Senior alert.</p>	Omvårdnadspersonal
<p>Längd</p> <p>Vikt</p> <p>Trycksår ja/nej</p>	Utförs i samband med ankomst-/inskrivningssamtal, annars inom 24 timmar.	<p>Aktuell längd ska finnas på alla patienter. Finns längd i Senior alert sedan tidigare behöver ny längd inte tas.</p> <p>Mäts stående eller liggande patient med hjälp av mätsticka. Information om längdmätning: www.senioralert.se</p> <p>Patienten ska alltid vägas. Hela kilon. Information om vägning: www.senioralert.se</p> <p>Inspektera och bedöm huden och klassificera eventuella trycksår; kategori 1-4. Information om trycksår: www.senioralert.se</p> <p>Dokumentera i journal. Registrera i Senior alert.</p>	Omvårdnadspersonal

Vårdpreventiva åtgärder			
Vad	När	Hur	Vem
Medvetandegöra patient, närstående och berörd personal om riskområden	Patient och närstående informeras i samband med riskbedömningen. Vid alla rapporteringar, inom enheten och till andra kliniker som möter patienten under vårddagen.	Ha dialog samt erbjud patient och närstående skriftlig information angående risker och vårdpreventiva åtgärder. Synliggöra i dokumentation, på aktivitetstavlor eller andra "signalsystem".	Den person som gör riskbedömningen Ansvarig sjuksköterska
Värdera varför risk finns, Bakomliggande orsaker.	Inför planering om vilka vårdpreventiva åtgärderna som är relevanta	Tänk på bakomliggande orsaker. Inte obligatoriskt att registrera i Senior alert.	Ansvarig sjuksköterska tillsammans med patient/övrig berörd personal
Om risk finns ska personcentrerade relevanta vårdpreventiva åtgärder planeras och genomföras. Medvetandegöra patient, närstående och berörd personal om aktuella åtgärder	Omgående efter riskbedömning	Generell Vårdplan (GVP) fall/trycksår/nutrition/ munhälsa används. De förebyggande åtgärderna utifrån Senior alert är förstahandsval. Dokument med fakta om vårdpreventiva åtgärder finns i SKL:s folder om patientsäkerhet: <ul style="list-style-type: none"> • Fall och fallskador åtgärder för att förebygga • Trycksår åtgärder för att förebygga • Undernäring åtgärder för att förebygga • Munhälsa åtgärder för att förebygga Dokumentera i journal. Registrera i Senior alert.	Berörd personal (t.ex. ssk, usk, arb ter, sjukgymn/fysioterapeut dietist, logoped, läkare, tandhygienist) Patient och Närstående
Händelser (fall, trycksår, vikt)			
Vad	När	Hur	Vem
Händelser som har uppstått kan vara: Fall Trycksår Viktminskning >5% Ohälsa i munnen Definitioner enligt vårdhandboken används. Definitioner se: www.senioralert.se	Dokumentation och registrering sker snarast efter händelsen	Dokumentera i journal. Registrera alla <ul style="list-style-type: none"> • fall och uppkomna trycksår för personer ≥ 65 år i Senior alert. Görs snarast efter att händelsen skett, annars senast i samband med utskrivning. Dessa händelser ska inte registreras i Synergi. <ul style="list-style-type: none"> • Utskrivningsvikt registreras i Senior alert när personen skrivs ut. 	Berörd personal (t.ex. ssk, usk, arb ter, sjukgymn, dietist, logoped, läkare, tandhygienist) Patient och närstående

Uppföljning			
Vad	När	Hur	Vem
Uppföljning av vilka vårdpreventiva åtgärder som genomförts samt dess effekter.	<p>Varje yrkesgrupp följer upp de vårdpreventiva åtgärder som de har ansvar för och dessa åtgärder kräver olika uppföljningsintervall.</p> <p>Inför utskrivning görs en samlad tvärprofessionell avstämning/uppföljning av vilka åtgärder som blivit utförda.</p>	<p>Enligt vårdriktlinjer och verksamhetens rutiner.</p> <p>Utvärdering om utförda åtgärder haft önskad effekt. Görs vid: Utskrivningssamtal med patient/anhörig. Omvårdnadsepikris Rehabrapport</p> <p>Dokumenteras i journal. Registrera i Senior alert.</p>	<p>Berörd personal</p> <p>Berörd personal, patient/närstående</p>
<p>Vikt</p> <p>Trycksår ja/nej</p>	<p>Ny vikt ska alltid tas i samband med utskrivning av riskpatienter.</p> <p>Ny inspektion och bedömning av huden görs i samband med utskrivning av riskpatient.</p>	<p>Patienten ska alltid vägas vid utskrivning. Hela kilon.</p> <p>Inspektera och bedöm huden och klassificera eventuella trycksår; kategori 1-4.</p> <p>Dokumenteras i journal. Registrera i Senior alert.</p>	<p>Berörd personal</p> <p>Berörd personal</p>

Överrapportering till annan vårdgivare			
Vad	När	Hur	Vem
<p>Rapportera</p> <ul style="list-style-type: none"> - risker - utförda åtgärder, dess effekter samt eventuella händelser till nästa vårdgivare <p>Sammanfattning till patienten</p>	<p>Vid vårdplanering och vid utskrivning</p>	<p>Efterfråga samtycke från patienten att överföra information till annan vårdgivare.</p> <p>Rapportera</p> <ul style="list-style-type: none"> • risker och inte bara riskpoäng. Glöm inte munhälsan. • utförda förebyggande åtgärder • rekommendera fortsatta åtgärder vid behov • uppkomna händelser; fall, trycksår, viktnedgång och problem med munhälsa <p>I Cosmic: omvårdnadsepikris</p> <p>Sammanfattning av vårdtiden lämnas till patient/närstående innan patienten lämnar avdelningen.</p> <p>I Cosmic Link</p> <p>Vid behov komplettera med direktkontakt med nästa vårdgivare.</p>	<p>Berörd personal</p>

Dokumentation		
Vad	I Cosmic	I Senior alert
Riskbedömning	Status Sökord: Riskbedömning	Riskbedömning
Längd	Journaltabell	Längd
Inskrivningsvikt	Journaltabell	Vikt
Trycksår	Status Sökord: Hud	Trycksår
Bakomliggande orsaker till risk	GVP	Registreras inte i Senior alert. Ange nej.
Vårdpreventiva åtgärder	GVP fall/trycksår/undernäring/ munhälsa	Förebyggande åtgärder
Händelser: Fall	Enstaka fall dokumenteras i Cosmic. Om fallet genererar skada som påverkar vårdförloppet görs GVP – fall. Dokumenteras inte i Synergi.	Händelse fall. Inte i Synergi för de patienter som ingår i vårdprevention
Trycksår	Uppdaterat status samt GVP- trycksår.	Händelse trycksår
Vikt om risk för undernäring	Journaltabell	Händelse undernäring
Uppföljning/utvärdering - tvärprofessionell	GVP	Uppföljning
Utskrivningsvikt	Journaltabell	Vikt
Trycksår vid utskrivning	Omvårdnadsepikris	Trycksår
Överrapportering till annan vårdgivare	Ange om personen gett samtycke till att information om risker och förebyggande åtgärder som gjorts inom slutenvården rapporteras till nästa vårdgivare. Information om samtycke: Cosmic - gemensamma dokument - samtycke Cosmic Link	Avslut

Att följa resultat			
Vad	När	Hur	Vem
Antal händelser: Antal fall	Månadsvis	Rapporten Fall i Senior alert	Utsedd ansvarig på kliniken
Antal trycksår	Månadsvis	Rapport Trycksår i Senior alert	
Antal viktnskningar 5 %	Månadsvis	Rapport Vikt i Senior alert	
Ohälsa i munnen	Månadsvis	Rapport Munhälsa i Senior alert	
Vanligaste åtgärder /område	Månadsvis		
Andel riskbedömningar i förhållande till antal inskrivna 65+	Månadsvis	Senioralert och Diver	
Andel åtgärder om risk	Månadsvis	Följs på APT/ ledningsgrupp månadsvis. Diagram på resultattavla	

Att arbeta med förbättringar			
Vad	När	Hur	Vem
Utifrån verksamhetens egna resultat	Kontinuerligt	Systematiskt Presenteras regelbundet i den egna verksamheten Presenteras på årlig dag om vårdprevention	Utsedda personer i verksamheten